

*Daniel SMAGA*¹

Wydział Bezpieczeństwa Narodowego

*Akademia Sztuki Wojennej*²

daniel_smaga@interia.pl

SPECYFIKA ZADAŃ STRAŻY GRANICZNEJ I SŁUŻBY CELNEJ JAKO FORMACJI ZWALCZAJĄCYCH TERRORYZM

ABSTRAKT: Artykuł prezentuje zagadnienia związane ze zwalczaniem terroryzmu. Naukowej refleksji poddaje się dwie formacje: Straż Graniczną oraz Służbę Celną, które poprzez swoje ustawowe zadania, samodzielnie oraz współpracując z innymi podmiotami, mają za cel przeciwdziałanie atakom terrorystycznym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, głównie śledząc przepływ osób i towarów przez granicę.

SŁOWA KLUCZOWE: Straż Graniczna, Służba Celna, zagrożenie, bezpieczeństwo, terroryzm

THE SPECIFICS OF THE TASKS OF THE BORDER GUARD AND THE CUSTOMS SERVICE AS THE AUTHORITIES THAT FIGHT TERRORISM

ABSTRACT: The article presents the issues related to the fight against terrorism. The author takes into a scientific consideration the role of two formations: the Border Guard and the Customs Service, which, through their statutory tasks, independently and in cooperation with other entities, counteract terrorist attacks in Poland, mainly tracking the movement of people and goods across the border.

KEYWORDS: The Border Guard, the Customs Service, threat, security, terrorism

*Nie można też nie dostrzegać innej bolesnej plagi
dzisiejszego świata: zjawiska terroryzmu, nastawionego na zabijanie
i niszczenie bez różnicy ludzi i dóbr, na tworzenie klimatu strachu
i niepewności, często również poprzez więzienie zakładników.
(...), akty terroryzmu nigdy nie mogą być usprawiedliwione.
Tym bardziej, gdy — jak to się dzisiaj zdarza — te decyzje*

¹ Daniel Smaga – magister, doktorant na Akademii Sztuki Wojennej. Ukończył studia licencjackie (bezpieczeństwo wewnętrzne) oraz studia magisterskie (administracja) na Akademii Obrony Narodowej. W ramach swojej działalności brał czynny udział w konferencjach naukowych organizowanych na uczelniach krajowych (Akademia Obrony Narodowej w Warszawie, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, Uniwersytet Wrocławski). Ponadto opublikowanych zostało kilka artykułów, których jest autorem i współautorem (zbiory pokonferencyjne, Zeszyty Naukowe WBN AON, ArchaeGraph, Political Preferences, Akademia Ignatianum). Jego zainteresowania naukowe skupiają się na zagrożeniach dla bezpieczeństwa wewnętrznego Polski.

² The War Studies Academy.

*i akty przybierające niekiedy rozmiary prawdziwej masakry, porywanie osób niewinnych i nie zamieszanych w konflikty, mają na celu propagandę własnej sprawy albo też, co gorsze, są celem samym w sobie, gdy zabija się tylko dla zabijania*³

WPROWADZENIE

Współcześnie, do największych zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa zaliczany jest terroryzm. Zjawisko to, zwalczane jest przez wiele instytucji, aczkolwiek w niniejszym opracowaniu przeanalizowane zostało zwalczanie terroryzmu przez dwa podmioty: Straż Graniczną oraz Służbę Celną. Wybór tych dwóch podmiotów nie jest przypadkowy. Mając na uwadze złożoność problemu, skupiono się na istotnych zagadnieniach z punktu widzenia Straży Granicznej i Służby Cywilnej. Te instytucje działają głównie na obszarach granicznych, zatem są pierwszymi służbami, mającymi zapobiegać rozprzestrzenianiu się tego typu zagrożeniu na terytorium Polski. Dodatkowo zjawisko terroryzmu jest problemem złożonym i wieloaspektowym, dlatego skupiono się tylko na zagadnieniach istotnych z punktu widzenia funkcjonariuszy Straży Granicznej i Służby Celnej.

Zjawisko terroryzmu, jest zagrożeniem zarówno dla życia i mienia indywidualnych jednostek, jak i wielkim problemem świata współczesnego. Jest zagrożeniem nie tylko dla porządku społecznego, ale również ładu międzynarodowego. Można śmiało stwierdzić, że terroryzm jest zjawiskiem, który może zagrozić nawet przetrwaniu ludzkości, o ile zostaną zastosowane środki masowej zagłady.

Celem autora artykułu jest przybliżenie zagadnienia terroryzmu jako zagrożenia dla bezpieczeństwa oraz przedstawiania roli i zadań Straży Granicznej i Służby Celnej w zakresie zwalczania terroryzmu.

TERRORYZM JAKO ZAGROŻENIE DLA BEZPIECZEŃSTWA – CHARAKTERYSTYKA PODSTAWOWYCH POJEĆ

Dbłość o zapewnienie bezpieczeństwa państwa jak i obywateli, w związku z zagrożeniami terrorystycznymi jest aspektem złożonym. W związku z tym, przeciwdziałanie temu zjawisku zasadniczo odbywa się na wielu płaszczyznach. Działanie te obejmują obszar przedsięwzięć:

- w sferze politycznej;
- w obszarze prawnym – legislacja regulacji prawnych, mających za zadanie ochronę podstawowych praw oraz wartości państwowych, a zarazem zwiększając efektywność działania organów (państwowych);
- pomiędzy płaszczyzną policyjną, a Strażą Graniczną oraz Służby Celnej – współpraca wymienionych służb w zakresie wykonujących ustawowo zadań (w kraju jak i za granicą);

³ Jan Paweł II, *Encyklika Sollicitudo Rei Socialis*, wyd. Libreria Editrice Vaticana, Watykan 1989, s.17.

- w obszarze wywiadu – działania wywiadowcze skuteczniają przeciwdziałanie atakom terrorystycznym ze względu na możliwość jego przewidzenia;
- w sferze militarnej – pomoc służbom (m. in. Policji, Straży Granicznej) w przypadku większego ataku terrorystycznego⁴.

W literaturze przedmiotu, doszukać się można wielu interpretacji zjawiska terroryzmu. Jednakże, poprzez wieloaspektowość terroryzmu, nie ustalono uniwersalnej definicji. Definicje kreują naukowcy, poprzez swój obszar i kierunek zainteresowań. Szacuje się, że w oficjalnym obiegu międzynarodowym jest ich blisko dwieście⁵.

Terroryzm jest blisko związany z takimi terminami jak bezpieczeństwo i zagrożenie. Terroryzm właściwie jest zagrożeniem dla bezpieczeństwa.

Analizując literaturę przedmiotu, mając na względzie poszczególne terminy: terroryzm, zagrożenie, bezpieczeństwo, z trudem wskazać jedno uniwersalne znaczenie, aczkolwiek autor niniejszego artykułu, starał się dostosować do opisywanego obszaru.

Według „Słownika terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego”:

- *terroryzm (ang. terrorism) – teoria i praktyka określająca różnie umotywowane ideologicznie, planowane i zorganizowane działania pojedynczych osób lub grup, skutkujące naruszeniem istniejącego porządku prawnego, podjęte w celu wymuszenia od władz, państw i społeczeństw określonych zachowań i świadczeń, często naruszające dobra osób postronnych. Działania te są realizowane z całą bezwzględnością za pomocą różnych środków (naciski psychologiczne, przemoc fizyczna, użycie broni i ładunków wybuchowych) w warunkach specjalnie nadanego im rozgłosu i celowo wytworzonego w społeczeństwie lęku*⁶;
- *zagrożenia (ang. threat hazards) – sytuacja, w której pojawia się prawdopodobieństwo powstania stanu niebezpiecznego dla otoczenia. Przyjmując za podstawę dziedzinę, w których może wystąpić zagrożenie*⁷.

Natomiast definiując bezpieczeństwo należy wskazać trzy płaszczyzny: bezpieczeństwo jako stan, bezpieczeństwo jako proces oraz bezpieczeństwo jak stan i proces. Bezpieczeństwo jako stan „niezagrożenia, spokoju, pewności; stan pewności, wolność od zagrożeń; strachu lub ataku”⁸. Bezpieczeństwo jako proces jest to „nieustanna działalność jednostek, społeczności, państw czy organizacji międzynarodowych w tworzeniu pożądanego stanu bezpieczeństwa”⁹. Zatem, bezpieczeństwo jest stanem niezagrożenia, które jest tworzone za pomocą procesu.

⁴ K. Liedel, *Zwalczanie terroryzmu międzynarodowego w polskiej polityce bezpieczeństwa*, Warszawa 2010, s. 35-50.

⁵ T. Aleksandrowicz, *Terroryzm międzynarodowy*, Warszawa 2008, s. 20.

⁶ J. Kaczmarek, W. Łepkowski, B. Zdrodowski (red.), *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, Warszawa 2008, s.147.

⁷ *Ibidem*, s.172.

⁸ P. Sztompka, *Socjologia. Analiza społeczeństwa*, Kraków 2002, s.34.

⁹ R. Jakubczak, J. Flis (red.), *Bezpieczeństwo narodowe Polski w XXI wieku. Wyzwania i strategie*, Warszawa 2006, s.15.

Z powyższych definicji wynika, iż terroryzm oddziałuje zarówno na państwo, jak i na społeczeństwo w nim zamieszkujące¹⁰.

STRAŻ GRANICZNA I SŁUŻBA CELNA W SYSTEMIE ANTYTERRORYSTYCZNYM RP

Walka z terroryzmem odbywa się na czterech płaszczyznach. Według specjalisty od stosunków międzynarodowych, Marka Madeja wyróżnia się

*(...) zapobieganie terroryzmowi (prewencja), także dzięki należytemu rozpoznaniu charakteru zagrożenia; ochronę potencjalnych celów zamachów (fizyczne zabezpieczanie ludności i mienia); ściganie (aktywne tropienie i eliminacja podmiotów prowadzących działania terrorystyczne lub je wspierających); opanowywanie konsekwencji ataków terrorystycznych (minimalizowania ich skutków)*¹¹.

Podobne elementy walki z terroryzmem wymienia Krzysztof Liedel: rozpoznanie, profilaktykę, zwalczanie oraz minimalizację i likwidację skutków ataków terrorystycznych¹².

Z kolei Narodowy Program Antyterrorystyczny na lata 2015-2019, wyróżnia trzy poziomy systemu antyterrorystycznego (Rys.1.): strategiczny, operacyjny oraz taktyczny. Dodatkowym poziomem jest poziom terenowy, w którym główną rolę odgrywa wojewoda¹³.

POZIOM STRATEGICZNY	POZIOM OPERACYJNY	POZIOM TAKTYCZNY
Prezes Rady Ministrów, Rada Ministrów, Międzyresortowy Zespół do Spraw Zagrożeń Terrorystycznych, Kolegium do Spraw Służb Specjalnych, Rządowy Zespół Zarządzania Kryzysowego, Minister właściwy do spraw wewnętrznych	Centrum Antyterrorystyczne Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policja, Straż Graniczna , Agencja Wywiadu, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Służba Wywiadu Wojskowego, Żandarmeria Wojskowa, Biuro Ochrony Rządu, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Państwowa Straż Pożarna, Ministerstwo Obrony Narodowej, Generalny Inspektor Informacji Finansowej, Międzyresortowy Komitet Bezpieczeństwa Finansowego, Służba Celna , Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Rys. 1. Straż Graniczna i Służba Celna w systemie antyterrorystycznym RP

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019.

¹⁰ J. Szafranski, J. Kosiński (red.), *Współczesne zagrożenia terrorystyczne oraz metody ich zwalczania*, Szczytno 2007, s. 246–247.

¹¹ M. Madej, *Międzynarodowa walka z terroryzmem*, [w:] E. Kuźniar (red.), *Bezpieczeństwo międzynarodowe*, Warszawa 2012, s. 240–258.

¹² K. Liedel, *op. cit.*, s. 50.

¹³ *Narodowy Program Antyterrorystyczny na lata 2015–2019*, s. 16–24.

Powyższe uporządkowanie wskazuje na znaczącą rolę na poziomie taktycznym Straży Granicznej i Służby Celnej w zwalczaniu terroryzmu. Co więcej, Straż Graniczna ustawowo ma przypisane to zadanie, co jest formułowane kilkakrotnie w akcie prawnym (Ustawa o Straży Granicznej). Natomiast Służba Celna nie ma jasno określonego zadania w tym zakresie. Nie ma w ustawie o Służbie Celnej wprost wymienionych zadań zwalczania terroryzmu. Aczkolwiek, można ją zakwalifikować jako instytucję odpowiedzialną za zwalczanie tego zjawiska, ponieważ realizuje zadania w zakresie polityki celnej, co za tym idzie – nielegalny przepływ towarów, który jest mocno związany z przestępstwem terroryzmu (m. in substancje chemiczne i ich mieszaniny, materiały jądrowe i promieniotwórcze, broń, amunicja, materiały wybuchowe).

ROLA STRAŻY GRANICZNEJ W ZWALCZANIU TERRORYZMU

Zgodnie z ustawą o Straży Granicznej, definiuje się jako „jedolitą, umundurowaną i uzbrojoną formację przeznaczoną do ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego oraz zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji”¹⁴.

Straż Graniczna funkcjonuje nie tylko na podstawie jednej ustawy (Ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej). Jest szereg krajowych aktów prawnych, w których umiejscowione są czynności, przypisujące działalność tej służby w zakresie ochrony granic. Najważniejsze z nich to:

- Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej;
- Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze;
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach;
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP;
- Ustawa z dnia 4 września 2008 r. o ochronie żeglugi i portów morskich.

Interesującym faktem jest to, że Straż Graniczna jako jedna z niewielu służb (obok służb specjalnych), ma za zadanie podejmowanie działań *stricte* z obszaru walki z terroryzmem: „Do zadań Straży Granicznej należy współdziałanie z innymi organami i służbami w zakresie rozpoznawania zagrożeń terroryzmem i przeciwdziałania tym zagrożeniom”¹⁵.

Co więcej, Straż Graniczna posiada zapis w ustawie kompetencyjnej o realizacji zadań, które korelują w sposób znaczący z zagrożeniami terrorystycznymi:

- *rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, a w szczególności przestępstw pozostających w związku z przekraczaniem granicy państwowej lub przemieszczaniem przez tę granicę towarów oraz przedmiotów określonych w przepisach o broni, amunicji i materiałach wybuchowych;*

¹⁴ Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. 1990 Nr 78 poz. 462), art. 1 ust. 1.

¹⁵ *Ibidem*, art. 1 ust. 2 pkt 5d.

- zapewnienie bezpieczeństwa w międzynarodowej komunikacji lotniczej, przez prowadzenie kontroli bezpieczeństwa pasażerów, bagaży, ładunków i statków powietrznych realizujących loty wysokiego ryzyka, oraz prowadzenie działań minersko-pirotechnicznych;
- utrzymanie ładu i porządku publicznego w zasięgu terytorialnym przejść granicznych, w tym ochrona obiektów należących lub użytkowanych przez Straż Graniczną przed aktami terrorystycznymi;
- zapobieganie przekroczeniu granicy przez osoby niepożądane w RP oraz zatrzymywanie osób poszukiwanych przez organa ścigania;
- zapewnienie bezpieczeństwa w portach lotniczych i morskich — ze względu na ich znaczenie strategiczne;
- gromadzenie i analizowanie informacji dotyczących obywateli państw tzw. podwyższonego ryzyka, przekraczających granicę państwową na przejściach granicznych lub usiłujących przekroczyć ją nielegalnie poza przejściami,
- monitorowanie środowisk i skupisk osób pochodzących z państw tzw. podwyższonego ryzyka, powiązanych z przestępczością graniczną;
- kontrolowanie skali przewozów dużych sum pieniędzy przez granicę państwową;
- współdziałanie i prowadzenie wymiany oraz weryfikacji informacji w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznym z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencją Wywiadu, Służbą Kontrwywiadu Wojskowego, Służbą Wywiadu Wojskowego, Policją, Biurem Ochrony Rządu, Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Żandarmerią Wojskową oraz z organami ochrony granicy państw sąsiednich, jak również innymi służbami i instytucjami krajowymi i międzynarodowymi oraz uczestnictwo w różnych gremiach międzyresortowych związanych z tematyką;
- podejmowanie działań zmierzających do przeciwdziałania wykorzystywaniu różnych instytucji do legalizowania pobytu na terytorium RP, w szczególności pozornych małżeństw.
- *Inne – niejawne działania*¹⁶.

Straż Graniczna, ponadto ma prawo do kontroli osobistej, przeglądu zawartości bagaży, skontrolowania ładunków w portach i na dworcach, a także w środkach komunikacji na wszystkich płaszczyznach (lotnicza, drogowa, wodna), mając na uwadze wyeliminowanie prawdopodobieństwa popełnienia przestępstw bądź wykroczeń¹⁷ związanych ze zjawiskiem terroryzmu.

Ze względu na rozgałęzioną strukturę organizacyjną Straży Granicznej, zasadne wydaje się wyodrębnienie poszczególnych zadań na wybrane komórki. Do najbardziej odpowiadających za rozpoznanie, przeciwdziałanie i zwalczanie terroryzmu zalicza się Zarząd Operacyjno-Śledczy

¹⁶ *Straż Graniczna*, <http://www.antyterroryzm.gov.pl/CAT/antyterroryzm/institucje-i-sluzby/straz-graniczna/552,Straz-Graniczna.html>, dn. 25.03.2017r.

¹⁷ *Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej* (Dz.U. 1990 Nr 78 poz. 462), art. 11 ust. 1 pkt. 2 i 2a.

Komendy Głównej Straży Granicznej, który poprzez czynności operacyjno-rozpoznawcze, wykonuje następujące czynności:

- analiza przypadających na daną chwilę sytuacji oraz informacji o charakterze operacyjnym, a także innych zagrożeń w zakresie terroryzmu, jak również monitoring narażonych na tego typu zagrożenia obszarów działania Straży Granicznej;
- rozpoznawanie społeczności cudzoziemców z tzw. państw podwyższonego ryzyka, którzy przebywają na terytorium RP w danym momencie oraz cudzoziemców migrujących przez polskie granice;
- wzajemne przekazywanie informacji pomiędzy Strażą Graniczną, a polskimi służbami specjalnymi, Żandarmerią Wojskową, Policją, Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej, a ponadto z administracją państwową i samorządową oraz partnerami zagranicznymi;
- koordynacja czynności antyterrorystycznych, które są podejmowane przez jednostki organizacyjne Straży Granicznej oraz inne, które współpracują z nimi w danym momencie;
- inicjacja prac legislacyjnych, mających na celu podnieść poziom skuteczności metod i form rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania z zakresu zagrożeń o charakterze terrorystycznym oraz organizacja i uczestnictwo w specjalistycznych warsztatach szkoleniowych w tym obszarze;
- inne – niejawne działania¹⁸.

Dodatkowo, Zarząd Graniczny Komendy Głównej Straży Granicznej wraz z Zarządem Operacyjno-Śledczym Komendy Głównej Straży Granicznej zapobiegają bezprawnemu przemieszczaniu się przez państwową granicę materiałów wybuchowych i innych substancji niebezpiecznych, pojazdów oraz osób, jak również zajmują się zatrzymywaniem osób poszukiwanych przez organy ścigania, bazując na danych z Systemu Informacyjnego Schengen¹⁹.

Straż Graniczna podzielona jest na więcej komórek organizacyjnych²⁰, aczkolwiek w tekście przybliżono funkcjonowanie i zadania tych najważniejszych, które mają w swych zadaniach również walkę ze zjawiskiem terroryzmu.

Co więcej, Straż Graniczna współpracuje z innymi instytucjami i służbami, w celu zwiększenia efektywności walki z terroryzmem. Bierze udział również w pracach stałej Grupy Ekspertkiej przy Międzyresortowym Zespole ds. Zagrożeń Terrorystycznych²¹, jak również wymienia się doświadczeniami i informacjami z Interpolem, Europolem i Europejską

¹⁸ *Straż Graniczna*, <http://www.antyterroryzm.gov.pl/CAT/antyterroryzm/instytucje-i-sluzby/straz-graniczna/552,Straz-Graniczna.html>, dn. 25.03.2017r.

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ *Komórki organizacyjne KGSG*, <https://www.strazgraniczna.pl/pl/straz-graniczna/struktura-sg/komenda-glowna-sg/komorki-organizacyjne-k>, dn. 25.03.2017r.

²¹ *Zarządzenie nr 162 Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 października 2006 r. w sprawie utworzenia Międzyresortowego Zespołu do Spraw Zagrożeń Terrorystycznych*.

Agencją Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych Państw Członkowskich Unii Europejskiej – FRONTEX-em²².

SPECYFIKACJA ZADAŃ SŁUŻBY CELNEJ W ZWALCZANIU TERRORYZMU

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej, definiuje się tą służbę jako „jednolitą umundurowaną formację, utworzoną w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej, w tym zgodności z prawem przywozu towarów na ten obszar oraz wywozu towarów z tego obszaru, a także wykonywania obowiązków określonych w przepisach odrębnych (...)”²³.

Jak już zostało wspomniane, Służba Celna w swojej ustawie nie ma słów dotyczących *stricte* terroryzmu, aczkolwiek są przesłanki, by ją zaliczać do formacji państwowych w celach zwalczania tego zjawiska. Do zadań w tym zakresie należy:

- realizacja polityki celnej w części dotyczącej przywozu i wywozu towarów oraz wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów odrębnych, a w szczególności:*
- (...) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyprowadzania z jej terytorium towarów objętych ograniczeniami lub zakazami obrotu ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny lub bezpieczeństwo międzynarodowe, w szczególności takich jak odpady, substancje chemiczne i ich mieszaniny, materiały jądrowe i promieniotwórcze, środki odurzające i substancje psychotropowe, broń, amunicja, materiały wybuchowe, prekursorzy materiałów wybuchowych podlegające ograniczeniom oraz towary i technologie o znaczeniu strategicznym;
 - rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń przeciwko:
 - ograniczeniom obrotu towarami i technologiami o znaczeniu strategicznym, określonym w art. 33 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 194 oraz z 2016 r. poz. 1228);
 - - oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celną²⁴.

Jak zostało wyżej wymienione, Służba Celna w walce z terroryzmem, skupia się głównie na bezprawnemu przenikaniu przez naszą granicę towarów, które mogą służyć potencjalnym terrorystom w dokonywaniu zamachów.

²² Straż Graniczna, <http://www.antyterroryzm.gov.pl/CAT/antyterroryzm/institucje-i-sluzby/straz-graniczna/552,Straz-Graniczna.html>, dn. 25.03.2017r.

²³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. 2009 Nr 168 poz. 1323), art. 1 ust. 1.

²⁴ *Ibidem*, art. 2 ust. 1.

PODSUMOWANIE

Terroryzm, jest coraz częstszym zjawiskiem występującym we współczesnym świecie. Co więcej, poprzez jego międzynarodowy aspekt, a także nieprzewidywalność terrorystów, zasadne jest, że trzeba liczyć się z eskalacją tego zjawiska. Należy zwrócić uwagę, że działania terrorystów są zróżnicowane i wykorzystują do tych celów m. in. korupcję, handel narkotykami, nielegalny przepływ broni oraz materiałów wybuchowych, nielegalny transfer kapitału oraz handel ludźmi.

Podsumowując, pomimo tego, że Polska nie znajduje się jak na razie w obszarze zainteresowań zjawiska terroryzmu, to winna mieć na uwadze to, co dzieje się obecnie w Europie Zachodniej. Dla Straży Granicznej i Służby Celnej, zagrożenie terroryzmem jest wyzwaniem, które należy zwalczać w sposób konsekwentny, nie tylko wykonując zadania samodzielnie, ale również współpracując z innymi organami i formacjami krajowymi jak i międzynarodowymi.

Co więcej, cel polityki antyterrorystycznej winien wskazywać na jasno określone zadania wszystkich formacji i organów zajmujących się zwalczaniem terroryzmu, tak, by przy realizacji zapobiegających i zwalczających działań nie powielaty się.

Reasumując, Straż Graniczna oraz Służba Celna, poprzez swoje ustawowe zadania, jak i współpracę z najważniejszymi organami i formacjami w państwie, służbami i instytucjami, na dzień dzisiejszy odgrywa znaczącą rolę w zabezpieczeniu Polski przed zagrożeniami terrorystycznymi.

BIBLIOGRAFIA

PUBLIKACJE ZWARTE

- Aleksandrowicz Tomasz. 2008. Terroryzm międzynarodowy. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
- Jakubczak Ryszard, Flis Jan. 2006. Bezpieczeństwo narodowe Polski w XXI wieku. Wyzwania i strategie. Warszawa: Wydawnictwo Bellona.
- Jan Paweł II. 1989. Encyklika Sollicitudo Rei Socialis. Watykan: Wydawnictwo Libreria Editrice Vaticana.
- Kaczmarek Julian, Łepkowski Wojciech, Zdrodowski Bogdan. 2008. Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego. Warszawa: Akademia Obrony Narodowej – Wydział Strategiczno-Obronny.
- Liedel Krzysztof. 2010. Zwalczanie terroryzmu międzynarodowego w polskiej polityce bezpieczeństwa. Warszawa: Wydawnictwo Difin.
- Marzena Madej, Międzynarodowa walka z terroryzmem. 2012. W: Bezpieczeństwo międzynarodowe, 240-258. Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
- Szafrański Jerzy, Kosiński Jerzy. 2007. Współczesne zagrożenia terrorystyczne oraz metody ich zwalczania. Szczytno: Wydawnictwo Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie.

Sztompka Piotr. 2002. Socjologia. Analiza społeczeństwa. Kraków: Wydawnictwo ZNAK.

AKTY PRAWNE

Narodowy Program Antyterrorystyczny na lata 2015–2019.

Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. 1990 Nr 78 poz. 462).

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. 2009 Nr 168 poz. 1323).

Zarządzenie nr 162 Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 października 2006 r. w sprawie utworzenia Międzyresortowego Zespołu do Spraw Zagrożeń Terrorystycznych.

STRONY INTERNETOWE

Komórki organizacyjne KGSG, <https://www.strazgraniczna.pl/pl/straz-graniczna/struktura-sg/komenda-glowna-sg/komorki-organizacyjne-k>, dn. 25.03.2017r.

Straż Graniczna, <http://www.antyterroryzm.gov.pl/CAT/antyterroryzm/institucje-i-sluzby/straz-graniczna/552,Straz-Graniczna.html>, dn. 25.03.2017r.